

RÁDIÓ ÉS VILLAMOSSÁG

A RÁDIÓ-VILLAMOSSÁGI KERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 10-ÉN.

Az Egyesület tagjai díjmentesen kapják

Előfizetési díj egy évre: Pengő 4.—

Külföldre Dollár 1.—

Hirdetési tarifa:

59 ^m/_m széles ^m/_m soronként ... ar. P —.25

Ujdonság beiktatás darabonként ar. P 5.—

SZERKESZTŐ:

KAFFKA KÁROLY

SZERKESZTI:

BIRÓ KÁROLY

Csekk számla a

Budapesti Iparbank r.-t.-nál IV. Eskü-tér 8

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V., Lipót-körút 1.

TELEFON 226—40.

Pusztulni hagyják a magyar tőkét

(B) Versenyképes új iparág kifejlődésének két elengedhetetlen alapfeltétele van: a szükséges nyersanyagok, *jelgyártmányok olcsó, biztos és gyors beszerzhetősége és állandó fogyasztóközlensége*, mely a kész gyártmányokat legalább olyan mennyiségben veszi fel, hogy azok termelése még nem jár ráfizetéssel.

Minden nemzetnek érdeke, hogy úgy *mezőgazdasági, mint ipari termékekkel el tudja látni önmagát*. Ez az érdek azonban *csak addig valódi*, — nem látszólagos érdek — *míg a szóbanforgó cikkek termelése rentábilis*, amíg a belföldön termelt áru nem lényegesen drágább a külföldinél. A belföldi és a külföldi származású áru közötti árkülönbséget vámokkal egyenlítik ki. Az így kalkulált vámok egészséges, meggyökeresedett iparágaknál az áru forgalmi értékének alig néhány százalékára rughatnak.

Minden államnak egytuttal érdeke az is, hogy más nemzeteket lásson el termelvényeivel. E végből *exportkedvezményeket — prémium, jutványkedvezmény stb. —* nyújt termelőinek.

Igy előfordul, hogy *az exportáló ország exportkedvezményeinek összege meghaladja az importáló állam vámtételének nagyságát*. Ekkor a belföldi termelő *versenyképtelenné válik*. A termelő vállalatba jektett tőke elértektelenedik, *elpusztul*. — *a nemzeti vagyon ezáltal csökken*. Az állam *feladata a nemzeti vagyon csökkenésének minden áron való megakadályozása — elméletben*. Lássuk, mi történik a gyakorlatban.

Az 1929-ben Amerikából kiindult világválság következményeként 1931. július 13-ikán megjelent a bankzárlat összes következményeivel. A határok csaknem hermetikusan elzárultak a külföldi termékek elől. Olyan árukban, amelyek nagy százalékban külföldi eredetűek voltak, csakhamar hiány mutatkozott. Árahiány esetén *meglévő vállalatok kapacitásukat bővítették, új iparágakat kapcsoltak üzletkörükbe, egészen új vállalatok létesültek*. Ezek az új alakulások — legalább is a mi szakmánkban — egyes esetekben aránylag nagy tőkebefektetésekkel jártak. Az óvatosabbak az investálások előtt érdeklődtek a kereskedelmi minisztérium illetékes osztályánál, vajjon érdemesnek tartják-e az új vállalatot életre hívni, kapnak-e megfelelő védelmet, — támogatást az államtól. *Tudomásunk szerint kaptak... ígéretet*. Kaptak még némi támogatást... eleinte. Nyersanyagra könnyebben adtak devizát, mint készárura. A megalakult új

vállalatok védelmére a behozatali vámokat többé-kevésbé felemelték.

Igy ezek egy része úgy látszott, fel tudja venni a versenyt a külföldről még mindig beszívargó áruval. Még behozatali tilalmat is adtak ki utólagosan olyan árukra, amelyek gyártására valamelyik cég berendezkedett. Ilyen körülmények között az új vállalatok rentábilisan tudtak termelni.

Ha munkálkodásuk néhány évig zavartalan maradt volna, ha néhány évi gyártási tapasztalat alapján racionálisabban, olcsóbban tudtak volna termelni úgy a határok megnyitása esetén is fel tudták volna venni a versenyt a külföldi áruval

• *A nemzetközi helyzet megváltozása alkalmat adott a kormányoknak klíringmegállapodások és új kereskedelmi szerződések megkötésére. Mindenképp örömmel üdvözölte tartalomra való tekintet nélkül ezeket a tényeket, — mint egy-egy kis lépést a normális viszonyok felé.*

Az új kereskedelmi szerződések megkövetelik a behozott áru származásának igazolását, ami a belföldi ipar védelme szempontjából lényeges. Előfordulhat ugyanis, mint ahogy értesülésünk szerint elő is fordult, hogy oly más állam területén *termelt áru —* mellyel esetleg szerződéses viszonyban sem vagyunk — *került az új szerződés alapján esetleg vámkedvezményrel az országba*. A származási bizonyítvány nem elég védelem, mivel a legújabb tapasztalatok szerint voltak olyan esetek is, mikor a *csaknem teljesen kész árut a szerződéses országban lényegtelen munkával, talán csak márkázással avattak kész áruvá és így formailag megfelelő származási bizonyítvánnyal került az országba*. Itt a *kormány intenciói ellenére versenyképtelenné tették a belföldi termelést*.

Igy festenek a gyakorlatban a normális viszonyok felé irányított első lépések.

Haladunk — ha lassan is — a rendezett viszonyok felé, csak az új, még meg nem erősödött vállalatokba a kormány biztatásával fektetett sok millió s tőke indul gyors pusztulásnak.

A kormányoknak meg kell mentenie ezt a pusztuló vágyont, a kormányoknak átmeneti intézkedésekkel újabb támogatására kell sietnie a biztatásával létesült vállalkozásoknak.

Ez a támogatás mutatkozhat nyersanyagszükségletük vámmentes beengedésében, vám visszatérítésben, vagy bármely más formában, de *nem szabad a nemzeti vagyon pusztulását ölvetett kézzel néznie*.

Uj univerzális demodulátor

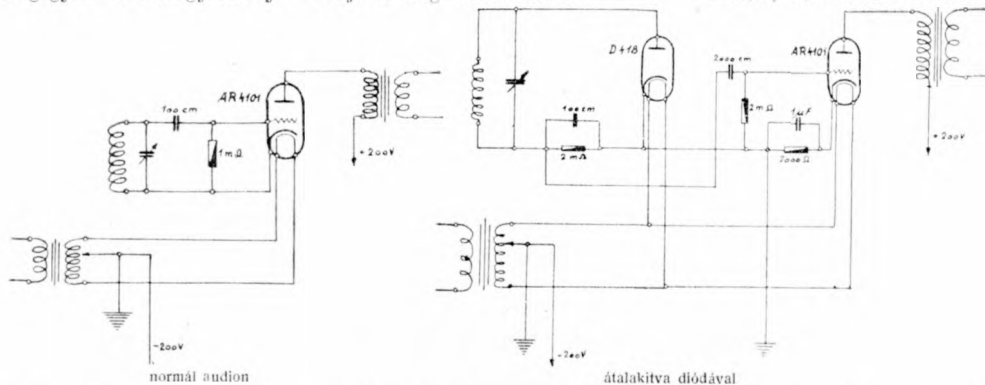
Univerzális készülékeket építettek eddig is. Nyugateurópában és Amerikában már évek óta, nálunk csak hónapok óta. Ezek a készülékek nagyjából kétesővesek, néha három és csak elvétve találunk köztük négyesőveset. Ha ennek okát kutatjuk csakhamar belátjuk, hogy megfelelő csővek hiányában nem is építhettek volna eddig nagyteljesítményű univerzális készüléket.

A közeli napokban megjelenik a piacon a január óta forgalomban lévő *Tungsram* univerzális csősorozat legújabb tagja. Ez a cső a sorozatot teljessé teszi. Az új cső a *D 418* egy önálló dióda. Más szerepe a készülékben nincs, mint a rádiófrekvenciás áramról a modulációt leváltani, demodulálni. Erzékenysége, mint minden diódáé megegyezik a rácsegyenirányi-

kiválóan használhatóvá teszi. Egyenáramu, vagy univerzális készülékben, melyek izzítóárama 180 miliampér, szériabakapcsolva; váltakozóáramu készülékben, ahol az izzítófeszültség 4 volt, párhuzamos kapcsolásban.

A régi demodulátort *D 418*-cal helyettesítve, ha az anódkönyökegyenirányításban dolgozott — annak érzékenységet növeljük, ha a cső rácsegyenirányításban volt kapcsolva, akkor nagyobb energiák torzítatlan vételére tesszük alkalmassá.

Ezt a cserét vevőinek nyugodtan ajánlhatja még akkor is, ha annak demodulátorcsőve még teljesen használható állapotban van, mivel a régi demodulátorcsövet mindenkor felhasználhatja hangfrekvenciaerősítő csőnek és ez esetben még készülékének hangereje is megsokszorozódik.

normál audion

átalakítva diódával

tás érzékenységgel: teljesítménye meghaladja az anódkönyökegyenirányítás teljesítményét. Anódráma 0,4 mA. Ha meggondoljuk, hogy a diódának nem kell anódfeszültséget adni, rajta keresztül egyenáram nem halad, tehát az egész áram beszédfrekvenciás váltakozóáram — belátjuk azonnal, hogy ily nagyságu áramot 3—4 rádió-, vagy középfrekvenciás fokozatu előerősítés után sem kapunk. A *D 418* tehát bármily nagyságu készülék demodulátor csővéül használható. A *D 418* adatai:

$$e_f = 4 \text{ volt}$$

$$i_f = 180 \text{ miliamper}$$

A szerencsésen megválasztott izzítófeszültség és áram és a cső szerepéhez viszonyítottan nagy emiészója a *D 418*-at minden készülékben egyaránt

A *D 418* alkalmazásának megkönnyítésére közöljük a kapcsolás elméleti rajzát.

A *D 418* a *Tungsram* univerzális csősorozat teljessé teszi. Azt a csősorozatot, mely a magyar rádióipar fejlettségének legszebb bizonyítéka.

A *Tungsram* univerzális csősorozat elsőnek jelent meg a világpiacon. A *Tungsram* sorozat előtt csak kísérletek voltak a kérdés megoldására — a feladatot a *Tungsram* kutatóintézet tudós mérnökei oldották meg először a föld hátán.

A hálózati készülékek elterjedésével csakhamar felmerült az univerzális készülék építésének a gondolata, egy olyan készüléknek, mely minden átalakítás nélkül, legfeljebb egyszerű átkapcsolással minden áramfajtára egyaránt alkalmazható legyen.

Se szeri, se száma azoknak a szabadalom bejelentéseknek, melyek a legzseniálisabb módon kerülték meg a kérdés lényegét és hozták a gyakorlatban nem használható, de számbanél-szebb technikai megoldásokat. Az indirekt izzítású egyenáramu hálózati csövek megjelenése tette lehetővé a kérdés megoldását.

Az első kísérletek olyan kézzel működtethető, vagy automatikus szerkezeteket gondoltak el, mely a hálózattól függőleg a csöveket sorba, illetőleg párhuzamosan kapcsolták. Később rájöttek arra, hogy váltóáramu hálózatban is lehet a csöveket sorbakapcsolva működtetni. Ekkor a feltalálók már csak a hálózati trafót és az egyenirányító csövet kapcsolták be, illetve le, szükség szerint. Az utolsó években arra is rájöttek, hogy az egyenáram éppen úgy áthalad az egyenirányító csövön, mint a váltóáram és így nincs

senmi akadálya sem annak, hogy a készüléket úgy szerkesszék meg, miszerint a váltóáram is — miként az egyenáram — transzformálás nélkül,

P A L A B A

zseblámpa elem

anódelepe

hüvely

zsebizzó

V I L Á G M Á R K A

**PALA ELEMGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V. Váci-ut 66.**

KRATOCHWILL ALBERT

MÉRNÖK ÉS TÁRSAI

VI. Ó-UTCA 14. TELEFON: 170-35.

NORRIS

GYÁRTMÁNYOK:

rádió és elektromos cikkek.
Fém- és bakelit tömegcikkek.

Tavaszi munkaalkalmak

Hazánkban a sport a századforduló óta igen széles néprétegeket érdekel. Ha végignézzünk egy vasárnap este a futballmérkőzés befejezése után meginduló valóságos népvándorlást, gondolkozóba kell esnünk, mily módon lehetne annak a mérhetetlen tömegnek érdeklődését szakmánk iránt felkelteni.

A sportmérközéseken, — legyen az futball, vízipóló, tennisz, ökölvívás, birkózás, vagy bármely más sportág — ha elsőrangú felek állanak egymással szemközt, mindig nagy tömegeket fognak találni. És ez a tömeg nem ismer fáradtságot, nem kímél időt és nem sajnálja a pénztét, ha olyan sportesemény van, amely érdeklődését teljes mértékben le tudja kötni. Ezt a nagy érdeklődést, ezt a nagy lelkesedést és ezt a nagy áldozatkészséget a sportkörök nem tudják eléggé kiaknázni. Nem tudják kihasználni, mivel egy héten csak egy vasárnap van, amit az óriási tömeg hivatásának lekötöttsége miatt kedvenc sportjára áldozhat.

Ezenkívül még minden sportnak meg van a maga évadja. Ahogyan a nyári-nagy melegben csaknem kizárólag vízi sportmérközések folynak, úgy a tél csak a téli sportnak kedvez. Egy-egy sportágnak az év igen rövid szakasza áll rendelkezésre és ezt a rövid időszakot, legalább is ennek vasárnapjait ki is használják, — de csak a vasárnapjait és ha akad, közben az ünneppapjait.

Egyes sportágak, különösen a futball, olyan sok mérkőzést kötnek le, oly számos mérkőzést tartanak, hogy a rendelkezésre álló vörös betűs napokon — különösen akkor, ha időjárási rendellenesség miatt egy-két nap kiesik, — nem képesek lebonyolítani. Hyenkor az elmáradt, sokszor igen értékes és érdekes mérkőzést hétköznap délután csaknem teljesen közönség nélkül tartják meg.

Az érdeklődő közönség délután — egyes kivételes esetektől eltekintve — nem ér rá, de a kora esti órákban szívesen nézne végig egy mérkőzést. Hogy ez a feltevés teljesen helyt álló, hogy a közönség az esti órákban is hajlandó sportteljesítményeket végig nézni, mutatják azok a sportágak, amelyeket zárt teremben művelnek, — vívás, ökölvívás, birkózás stb. — és amelyek mérkőzéseiket hétköznapokon az esti órákban, kellő érdeklődés mellett, bonyolítják le.

A szabadtéri sportok esti mérkőzést nem tarthatnak, mivel este sötét van!

A huszadik században még azt is lehet mondani, hogy sötét van!

A kartársak hivatása összeköttetések révén felvilágosítani a sportköröket arról, hogy a huszadik században — ha még nem tudniák — nincs akadály annak, hogy az estét világosabbá tegyék a nappalnál. És ez még csak nem is jelent anyagi áldozatot. Az installációs költségeket az első egy-két esti mérkőzés tiszta hozama megtéríti. A fogyasztott áram költségei a legpazarabb világítás mellett sem rúgnak többre, mint egy pár száz pengőre egy-egy estén, ami a — minimális is is — sok tízezer pengős bevételek mellett nem játszik szerepet.

A centrálék szerelése

A centrálék szerelése és elektromos felszereléseknek oly módon való árusítása, mely a kisiparost teljesen konkurenciájképtelenné teszi, vidéki kartársaink életükdelme csaknem kizárólagosan. Csaknem mindennaposak kartársaink panaszai a városok képviselőtestületeinél, az iparhatóságoknál, a minisztériumoknál, minden helyen, ahol csak panasszal lehet élni. A panaszok évek óta hangzanak el és évek óta orvosolatlanul maradtak.

Ez év őszén végre megjelent a kereskedelemügyi miniszternek egy intern rendelete, mely ebben a sokszor panaszolt ügyben végre állásfoglalást adott. A rendelet nem elégíti ki bennünket, mivel — bár egyes községekben minden kívánságunkat teljesíti — általánosan nem juttatja nyugodt pontra az elektromos szerelő- és kereskedőtársadalomnak a régi sérelmét.

A rendelet értelmében a közüzemek, vagyis azok a centrálék, melyek egyes közületek, városok, vármegyék birtokában vannak, üzletszerűleg más munkával, mint áramtermeléssel nem foglalkozhatnak. Ezenkívül azoknak áramszolgáltató és magán kézben lévő vállalatoknak, melyek az új ipartörvény (1923) életbe léptése után kaptak szerelésre iparendélyt, mivel az így kiadott engedélyek nem a törvény szellemében kerültek kiadásra, a szerelésre vonatkozó iparendélyt visszavonták.

Ennek értelmében ma csak azok a

Hogy az est szabad téri sportmérközésekre alkalmas, mutatják a jég-sportok, ahol — ha nem is megfelelő világítás mellett, de — mégis folynak esti mérkőzések.

Erről a kérdésről volt már több ízben szó és nem megy előre. Azért nem, mert a kartársak, akiknek ez munkaalkalmat és így keresetet jelent nem *felszedik* bele. Tudjuk egy-egy kis mester nem elég tőkeerős, sőt még elég nagy hiteles sincs abhoz, hogy egy ilyen nagy munkát lebonyolítson. De talán lehetne megbolygatni ezt az ügyet alkalmi konzorciumokkal, vagy ipartestületi közös munkavállalással.

Meg kell indítani — a sportkörök felé is, a szakmán belül is — az agitációt és az eredményes lesz, mert nem szabad eredménytelennek lennie.

magánkézben lévő elektromos centrálék végezhetnek szekundor szerelést, melyek ezt az ipart már 1922-ben is üzték. Amennyiben kartársaink tapasztalatai szerint a centrálék az ismertett miniszterter endekelést nem tartja be, szíveskedjenek bennünket a pontos adatok felsorolásával értesíteni és mi az ügyet a kereskedelemügyi minisztériumban tisztázzuk.

Kérjük panasz esetén felesleges levélváltás elkerülése céljából az lábbi adatokat rendelkezésünkre bocsátani:

1. A centrálét fenntartó vállalat pontos címe. (Pl. Tátravidéki Villamosági rt.)

2. Kinek a tulajdonában vannak részvényei, illetőleg kinek a tulajdonában van a vállalat. (Pl. ... város, Mák, Trust, Salgó, helyi részvényesek, magánkézben, ... földbirtokos stb.)

3. Másolatot kérni és nekünk beküldeni a vállalat iparendélyéről (nem koncessziójáról).

4. A konkrét panasz: szerelést folytat, árusít stb.

Rádió fűtő és anód akkumulátorok
Autó világítási és indító
Telefon és táviró
Helyhez kötött (stationer) világítási és erős áramu akku-telepek
 Árajánlattal szolgál:
Hoppecke Akkumulátorokat Előállító Kft.
 Gyár: VIII. Práter u. 67. Tel. 367-97.
 Városi üzlet: VI. Hajos ucca 43.
 Telefon 160—39.

KOLLER bronzcsillárgyár Telefon: Budapest, Dobozi-u. 51 J. 31-3-37

1934. évi új modellek. — Tömegcikkék. — Nikkelezések — Bémunka. Használt csillárok átalakítása, felújítása az összes galván színekben, ezüst, arany vagy bármely „Duco” festékdíszítéssel.

A lipcsei vásár

Az idei lipcsei vásár a villamos szakmában különlegességeket és újításokat nem termelt.

De szolgált s ámos érdekességgel.

Figyelmes szemlélőnek feltűnhetett a rádiópiac egyik érdekessége: a német néprádió: a VE 301. A VE az Volksempfänger jelent, a 301 pedig az 1933-as év január 30-át: 30:1, mely a Harmadik Birodalom újraszülésétének dátuma. Kétlámpás hálózati-vevő, egyen- vagy váltóáramra. Uniformizált kivitel. Modern forma. Minden gyár azonos kivitelben készíti, ára mindenképp 75. — Márka.

A nagyobb rádiók mind dinamikus hangszóróval működnek.

A nagyobb lámpaszám azonban csak három-négy lámpáig terjed, emellett több lámpaszámú gép csak elvétve látható.

A fejlődés megállt, csak néhány tökéletesebb megoldás található az egyes alkatrészeknél. Különösen forgókondenzátorok és az állomáskálák között található sok javítás.

Érdekes az a nagyarányú felkészültség, mellyel a különböző rádiózavarokat akarják leküzdeni.

Antenna és földzavarok elhárítására egész csomó készülék szolgált.

Igen érdekes az u. n. aktív vegyi földelés. Egy az oldalán nyílásokkal ellátott 25 cm-es réz sáv, mely különböző higroszkópikus vegyszerekkel van töltve. Tetején csavar a földvezeték számára. Ha leverjük a földre, a vegyszerek jó vezető földet képeznek. Élettartama cca. egy év.

Az elektromos zavarok elhárítására igen nagy gondot fordítanak. Rengeteg a zavaroszűrő, minden zavarforrásnak megfelelő kivitelben. A legtöbb cég új motor konstrukciójánál fel is használja az u. n. beépíthető kivitelű zavaroszűrőket, mert a jó rádióvétele igen sokra becsülik.

Az elektromos szerelési anyagoknál csak szabványkivitelű ésű darabok találhatók. Tekintettel az új internacionális szabványokra, a legtöbb cég már az I. F. K. (Installationsfragen Kommission) új, szigorított előírása kivitelű készíti. Nem szabványkivitelű darabok csak Anglia számára készülnek.

Feltűnő a bakelit rendkívüli elterjedése. Nemesak a szerelési anyagok, az elektromos és díszműipari cikkei oly tömegben készülnek bakelitből, hogy egyik préselő üzem a másik után keletkezik.

Amíg még két év előtt egy-két cég specialitása volt, azzal ma tele van a kiállítók asztala.

Kapcsolók, dugaszolók, dugók, fog-

latok, lámpák, ernyők, kábelező-tők, kommutátorok, csengők, reduktorok, éoszótáblák mind-mind bakelitből. A porcellán szinte teljesen elűnt a szerelési anyagok közül.

A porcellángyárak számoltak is ezzel a nagy bakelit hadjáratral ugyannyira, hogy ma nem találni olyan porcellángyárat, amely bakelit préselő üzemel fel nem állított volna és a porcellán mintatáblák mellett ott látjuk a bakelit mintatáblájakat is.

Természetes, hogy emellett a nagy bakelit térfoglalás mellett igen sok gyár rendezkedett be bakelitprések és szerzőmök gyártására.

A nehéz gépipar igen sokat fejlődött. A kézi munka szinte teljesen kiszorult a gyárakból, minden mozzanat

automatizálva, a sokszoros működésű gépek által.

Óriás presk, mely két ember kezelése mellett egész autóajtókat, karosszéria vázákat présel. Egyáltalában az autóipar gépei olyan fejlődést mutatnak, hogy az autógyártás amerikai méreteket vehetne fel, ha a fogyasztás azzal arányos volna.

Az idei vásár látogatottsága és forgalma kisebb volt, mint a tavalyié. A kiállítók száma is csökkent.

Érdekes azonban, hogy az árak — különösen a villamosipari cikkek-nél — emelkedő irányzatuk.

Meg kell még említenünk, hogy a nyomtatványok, ismertetők leírások szobek, értékesebbek voltak, mint az eddigiek. G. R.

Hangzavar és kereskedelem*

A rádiókereskedelem, melynek eddig is sok nehézségei és akadályai kellettek leküzdnie, az új Luzerni sáveltőztés után a legnagyobb válságba jutott.

Ha ennek okát kutatjuk, súlyos hibákat állapíthatunk meg, melyek feltétlenül elriasztják azt a kevés venni-szándékozót is, aki készülékekkel még nem rendelkezik, vagy avult készüléket új készülékekkel óhajtja kicserélni.

Ilyen hibák az áthallás, interferencia, bugás, hálózati zavar, légköri zavar stb.

Mint látjuk, van bőven hátrány. A legnagyobb csapás azonban, melyet a rádiókereskedelem 1933-34. évadban szenvedett, a luzerni hullámelosztás okozta, melyre bátran mondhatjuk, hogy a rádiókereskedelem haláldöfőse volt.

Tekintettel arra, hogy a luzerni új hullámhosszelosztás még nem végleges, ajánlatos volna már most tiltakozni, nemcsak az ország határain belül, hanem keresni kell az összeköttetést külföldi gyárokkal és kereskedőkkel, hogy a rádiókereskedelem a jövő évi szezonban nyugodt atmoszférában indulhasson meg.

A rádiókereskedelem szempontjából a legsúlyosabb károkat a hullámsáv sűrűsége okozza. Ennek okát abban látom, hogy egyes országok lefoglalják a hullámsáv igen tekintélyes részét. Miért van erre szükség, mikor

* Wachtel kartársunk kívánsága ezidőszertig még nem valósítható meg, hiszen a mi reléink is kénytelenek voltak a közelmúltban más-más hullámhosszra áttérni. Ennek okával és így Wachtel Emil javaslatának technikai akadályaival egyik legközelebbi számunkban külön cikkben foglalkozom. B. K.

műsoruk legnagyobb részét reléállomások útján közvetítik? Pl. Róma, Milánó, Firenze, Triest, vagy Prága, Brünn, Kassa, Pozsony stb., stb.

Szabadítsák fel azokat a hullámhosszakat, melyek jelenben dolgoznak.

Ha ez lehetséges, elérhető lesz: az interferencia mentes rádiózás és a rádiókedvelők száma feltétlenül szaporodni fog. Wachtel Emil.

Marpax variable

nem a legolcsóbb, de a rádió-technika mai állása mellett **tényleg** a legjobb és legmegbízhatóbb

hullámkapcsoló

Magas viszonteladói haszonkulcs!

Kérjen katalógust!

Marosi Pál Zoltán u. 6.

Súlyszettet üveglapos prima kikapcsoló — **.96 P**
Varnishesó prima külföldi árú 1'5^m Ø **10.80 P**

Más szerelési anyag hasonló áron.

Supron

tekercesk elvi kapcsolási rajzokkal. Szuperkittetek. Középfrekvencia. Hullámváltók. Széria blokkok. A szaklapokban megjelent összes kapcsolásokhoz tekerceszkészletek szintén kaphatók.

Legújabb! **3+1 és 4+1 népszuper** 200—2000 m.

Supron rádió VIII., Magdolna u. 35. Telefonhívó: 423—20.

Jogi kérdések

Rovatvezető **Pataki László dr.** az RVE ügyésze

Jogi ügyekben kérjük közvetlenül a rovatvezetőhöz fordulni.

Címe: V., Nádor ucca 13. Telefon: 262—59.

Árrombolás és a márkázott áru

Az ipari termékeket előállító gyáros, vagy iparos törekvése a nagyközönséggel szemben az, hogy árúja részére minél nagyobb eladási lehetőséget biztosítson. Ezen célt egyrészt jó áru szolgáltatásával véli a gyártó elérhető, másrészt arra is törekszik, hogy árújának minőségéről a közönség minél szélesebb rétegeiben meg legyen győződve, valamint, hogy külső megjelenési formájában (csomagolás, színek stb.) a másik versenytárs vállalat árújától megkülönböztethető legyen. — A gazdasági verseny megkívánja ezen feltételek odáig fejlődtek, hogy az előállító gyáros árúját egyforma csomagolásban, színben, sőt igen gyakran bizonyos, a cikk természetének megfelelő alkalmas adagolásban esetleg tartályban, üvegbe zárva, ellenőrző jeggyel ellátva garanciával hozza forgalomba. A márkázás feltételek mellett a gyáros árúját szabadalmi, védjegy és egyéb oltalomban is részesíti, ezáltal igyekszik elérni azt, hogy a közönség meg tudja különböztetni az általa előállított árut más versenytárs árújától.

Mindezen üzleti befektetéseken fe-

lül a gyáros rengeteget költ reklámra.

A gyáros tehát az áru előállításához szükséges nyersanyag árán felül még igen lényeges befektetéseket kénytelen eszközölni, mely befektetések csak úgy válnak amortizálhatókká, ha bizonyos visszatérő időszakon belül a gyáros megfelelő jövedelmezőséggel számolhat.

Valamely árucikkkel kapcsolatosan a jövedelmezőség csak úgy bizonyulhat állandónak, ha szigoruan megszabott eladási ár mellett kerül eladásra a dolog forgalomban. Márkázott áruinak fix árát a gyáros rendszerint írásbeli megállapodással szokta biztosítani. Ez a megállapodás a megszabott ár meg nem tartása esetére bizonyos bírságot ró a megállapodás ellen vétőre. Ily írásbeli megállapodást azonban hosszabb üzleti összeköttetés, vagy esetleg nagyobb áru mennyiség vásárlása esetén szokás létesíteni. Az írásbeli szerződéssel kikötött bírság érvényesítését a szerződést megsértő félle szemben a törvény megengedi, azonfelül eljárása még a tisztességtelen versenyről szóló törvény szerinti következményekkel is jár.

Előfordulnak esetek, amidőn a márkázott cikk előállítója szerződést az árak megtartása tekintetében továbbeladó vevőjével szemben nem létesít.

Kérdés tehát az, hogy ilyen esetekben a bíróság biztosítja-e a márkázott áruk megszabott árának eladási feltételeinek feltétlen megtartását. — A bírói gyakorlat igen helyesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy kifejezett írásbeli szerződés hiányában is tartozik a viszonteladó a márkás áru fix árát megtartani. Az ítélkezés ilyen irányát a bíróságnak az a felfogása magyarázza, hogy a gyáros érdeke sérelmet szenved. Ugyanis az árromboló eljárása alkalmas arra, hogy a közönség bizalmát az áru előállítójával szemben megingassa, hiszen a közönség az árrombolás folytán előálló többféle árral kapcsolatosan joggal feltételezheti, hogy a gyáros ugyanazon külsőben kétféle árut, egy jobbat és egy silányabbat árusít. De a kereskedő társak érdekét is súlyosan sérti az árromboló eljárás, mert a márkacikk előírt árát megtartó kereskedőt a közönség árdragútnak tartja. Ilyen tartalmu ítéletet hozott többek között a Schmolli paszta tekintetében a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara választott bírósága 14843/1932. szám alatt.

Fokozott figyelmet fordítsunk tehát márkacikkünk fogyasztási árának pontos megtartására, ez a saját és kereskedőtársaink érdeke.

Az ipar köréből

Philips a kereskedőkhöz

Nemrégben megjelent az általunk kidolgozott anyag alapján a »8 Philips Szupercsökapcsolás« című könyv, amelynek sajtó alá rendezését és kiadását néhány cég megbízásából teljesítettük.

Minthogy a könyv megjelenése után más oldalról is érdeklődés mutatkozott készülékkapcsolások iránt, ezenél közöljük, hogy rajzokat és leírást bármelyik üzletfelünknek készséggel rendelkezésére bocsátunk, sőt elegendő számú példány igénylése esetében egy másik füzet kiadását azonos feltételek mellett, szívesen elvállaljuk.

Laboratóriumunk állandóan foglalkozik amatőröknek építési utasítások kidolgozásával; máris olyan mennyiségű nagyon érdekes, újabb anyag áll rendelkezésünkre, ami egy nyomtatvány sikerét feltétlenül biztosítani tudja. Részletekre vonatkozólag propaganda osztályunk minden további felvilágosítást megad.

Philips Rádió és Villamosságirt.

A „Martovox“ zavarűzők

A magyar rádiózás történetében korszakalkotónak mondható e lap jelen számában ismertetett zavarűző rendelet. Komoly orvossága ez annak a rengeteg sok panasznak és elkeseredésnek, amelyet a sok zavaró liftmotor, csengő, röntgenkészülék stb., stb. okoz a rádió hallgatásánál.

Itt van az idő, hogy ezeket a zavarforrásokat a lehetőségnek megfelelően vagy teljesen megszüntessük, vagy oly mértékre redukáljuk, hogy azok a rádiózásnál a régiekhez hasonló kellemetlen morgásokat, zörgéseket és egyéb élvezhetetlen zörejeiket ne okozhassanak.

Természetes, hogy különböző zavart okozó készülékekhez más és más típusú zavarűzőberendezés szükséges. A zavarűző méretezése azonban sohasem a zavart okozó készülék nagyságától, hanem csak a zavar nagyságától függ. Egy 10 HP.-és dinamó keltette zavar néha kisebb zavarűző erővel megszüntethető meg mint pl.

egy villamos vasaló zavara. Ezen zavar megállítására azonban csak szakember alkalmas, aki a megfelelő nagyságu zavarhárító berendezést megválasztja és így az esti operaelőadást, vagy a cigányzenét minden pattogástól, zörgéstől mentes közvetítést élvezheti hallgatója.

Márton Pál cég a szokott alaposág-

**Svenska
Ackumulator
Jungner
Oskarshamn**

a jó elem

a leghosszabb égési tartamu nagy raktárképességű regenerálódó
zseblámpaelem bttó 72 fill.
nagy viszonteladói rabatt, könnyen eladható.

Videki Körzetképviseletet keresünk
Nife akkumulatorgyár és villamossági r.t.
Budapest. V. Vész-u. 3. Telefon 9-27-57.

gal és felkészültséggel hozza piacra a *Martovox* zavarstűrő berendezéseket. Készen, komplett összeállításban minden zavar aggregátumához megfelelő kivitelben készül és percek alatt felszerelhető.

A *Martovox* zavarstűrő belső felépítésénél meg kell említenünk, hogy a legújabb magyar szabványtervezeteknek megfelelő kivitelben kerül máris piacra: lényeges tulajdonsága, hogy biztosítékkal van összeépítve, tehát egy esetleges kondenzátorzárlat esetén biztosan véd meg mindenféle zárlattól. Külső kivitelezése teljesen ujszerű, ugynevezett szerelőlapos kivitelezésű, mely megoldás a zavaró gépre való felszerelést igazán pillanatok alatt teszi lehetővé.

Speciális megoldások vannak a *Martovox* zavarstűrőknél olyan esetekre is, midőn a zárvárt kis háztartási készülék pl. ventilátor, parkettfényező, kenyérpíró stb. okozza. Ezek konnektoros kivitelben kerülnek a piacra és házállig is felszerelhetők akkor, amikor szükség van rá. Ujszerű megoldás a csengőkre és jelzőkészülékekre szerelhető zavarstűrő, amely pl. szállodák, vagy egyéb nagy tömegű jelzőkészülékekkel felszerelt lakások közelében teszi ismét élvezhetővé a rádióvételt.

„Ph“ alkatrészek

»8 Philips Szupercsőkapcsolás« című könyvet a *Philips Rádió és Villamossági Rt.* minden rádiókereskedőnek megküldötte. A könyvben felőlt készülékeket a *Dénes Testvérek Rt.* saját laboratóriumában megépítette és azok kiváló teljesítménye a szakemberek véleménye szerint kitűnő üzleti lehetőséget nyújt a mai nyomott viszonyok között is. *Dénes Testvérek Rt.* mind a 8 kapcsoláshoz kikísérletzte a legmegfelelőbb alkatrészeket és azokat speciális kivitelezésük ellenére is viszonteladói árjegyzékében feltüntetett áron — minden felár nélkül — becsajítja kartársainak rendelkezésére.

A könyv díszes kivitelezése ellenére 40 filléres viszonteladói áron az alkatrészeketől függetlenül kapható *Dénes Testvérek Rt.*-nél. Az alkatrészmegrendeléseknél a cikk megjelölése elő »Ph« irandó.

RÁDIÓDOBOZOK
minden nagyságban kb. 60 típus állandóan raktáron. Rendelésre különleges kivitelben is. 2+1-es már P 280-tól.
Szolid árakon mellett, figyelje a munka minőségét
ATLASZ rádiódoboz üzem
VII. Almásy tér 13. Telefon: 411-97.

Uj szárazelemgyár

A *Nife Akkumulatórgyár és villamossági Rt., a Svenska Akkumulátor Jungner, Oskarshamn* magyarországi gyára szárazelemek gyártását felvette a programjába. A Svenska Akkumulátor hazájában és több európai gyárában már hosszabb idő óta foglalkozik szárazelemek előállításával, a magyarországi gyár a közelmúltban kezdte meg az eredeti svéd előírások szerint a gyártást.

Bakelitohm potenciométer

A Bakelitohm kiváló elektromos és mechanikai tulajdonságai beváltották azokat a reményeket, melyeket a szakkörök közzáfűztek. A konstruktőr most ezeket az előnyöket új területen a potenciométereknél használja ki. Az eddigi potenciométerek régente inkább grafitall bekennt papírból, az újabbak pedig inkább ellenállás huzalból készültek. Ez utóbbiak, amikor nagy ellenállás értékekről volt szó, hogy a kellő ellenállást elérjék igen vékony egy-két század mm átmérőjű huzalt voltak kénytelenek alkalmazni. Ezek pedig természetesen igen érzékenyek voltak és nagyobb 0.4—0.5 megohm ily módon való elkészítése csaknem lehetetlen volt.

A Bakelitohm alapanyag felhasználásánál mindezek a hátrányok önmaguktól kiküszöbölődnek. Már a lineáris karakterisztikájú potenciométereknél is előtűnik a kiváló anyag nemes tulajdonságai, de az igazi nagy előnyök akkor mutatkoznak, ha logaritmusos (hangerőség és előfeszültség szabályozásnál,) vagy exponenciális karakterisztikájú (árnyékoló rácsnál) potenciométert kell szerkeszteni. Huzalból tekercselt potenciométereknél a kívánt görbe karakterisztikát oly módon igyekeztek elérni, hogy vagy egy kupra tekercselték a huzalt, vagy pedig két, vagy több különböző átmérőjű huzalból készítették az ellenállást és így egyes pontokon az ellenállás karakterisztikája meredekebbé vált. Így azonban igen durván túlták megkülönböztetni a kívánt görbe karakterisztikát. A Bakelitohm alapanyag, melynek lényege az, hogy a szigetelő bakelit porba egyenletesen elkevernek vezető anyagot. Több vezető anyag elkeverése esetén a Bakelitohm ellenállása kisebb, ellenkező esetben az ellenállás nagyobb. Már most nincs akadály annak, hogy a vezető anyagot ne egyenletesen, hanem folyton csökkenő mennyiségben keverjék be a

bakelitbe és így tetszőleges karakterisztikájú potenciométereket készítsenek. A Bakelitohm potenciométer a közeli napokban jelenik meg a piacon éspedig lineáris, logaritmusos és exponenciális karakterisztikával. Forgalomba hozza *Kratochwil Albert mérnök és Társai cég.*

Önnek is kitűnő üzlet

a teljesen üzembiztos

„ROTAND AUTOMATA“

bakelittházas, neongázas villámhárító eladásával foglalkozni.

Szikracsucokkal és neongázas patronbetéttel netto P 3*80, pótpatron nettó P 1*20.

Ezen villámhárító neongáz patronja a nyári légköri roppogásokat egész lényegesen csökkenti.

Uj típusú fadóbozok, ROTAND fix-detektorok óriási hangerőre. „ROTAND Opál“ P -68; „ROTAND Granit“ P 1*02 netto.

A ROTAND hullámváltók hálózati kikapszolóval, vagy azot nélkül szállíthatók. Vagyat a márkára, mert utóanozzák!

Komplett alkatrészösszeállításaimra kiküldöttem körlevelemet, ha Ön meg nem kapott volna, kérje tőlem.

Sok új üzleti lehetőséget nyújt! Ne felejtse el: Ön jár jól, ha alkatrész szükségletét nálam fedezi.

UJ!

8 szupercső kapcsolás fényképekkel, rajzokkal 48 oldal, céggemmel kapható P —40 bélyeg ellenében. Ezen új, szenzációs kapcsolásokhoz az alkatrészösszeállításokat a legelőnyösebben szállítom.

Rotter Loránd
ROTAND RÁDIÓ
Budapest, Rákóczi-ut 73.

„VÉTO“ rögzítőgyűrű

körzet-
képviselői { Pécs: Lévai Miklós
Székesfehérvár: Kántor Gyula
Kecskemét: Kellermann Jenő
Kérem e körzetekbe tartozó kartársaimat, további rendeléseikkel forduljanak a körzetképviselőkhöz.

A többi körzetbe képviselőket keresek.
Gerő Miksa VI., SZOHY UCCA 13.
Telefon: 138-53.

Közismert márkás
cikkék
vidéki terjesztésére utazót jutalékos alapon keresünk.

„Rádiós“ jellegre eddigi működés pontos megjelölésével ajánlatokat a kiadóba kérünk.

Dr. Philips 60 éves

Folyó hó 17-én ünnepelte dr. A. F. Philips 60-ik születésnapját, egyben pedig munkásságának 40-ik évfordulóját. Dr. Philips, a közismert világ-cég, a Philips Rádió alapítója és vezérigazgatója. Dr. Philips neve szorosán egybeforrt a rádió történetével, minthogy nemcsak technikai és gazdasági vonatkozásban, hanem az egész rádiókultúra népszerűsítése és kifejlésztése terén is érdemeket szerzett.

A nagy feltaláló és organizátor életének és működésének ezen jubileáris évfordulóját hazája, Hollandia határain túl, a többi nagy kultúránál is mindenütt megünneplik, mint ahogy eddig már 11 országból érkeztek hozzá magas, hivatalos kitüntetések.

Új magyar skála szabadalom

Mint lapzárta előtt szerkesztőségünk értesült a szakmában egy eredeti, nagyon sok veszélyeséget megkímélő változtatható állomásnevekkel ellátott teljesen új elgondolású dobskála szabadalmat jelent ttek be. Az újdonság legfontosabb előnyei, hogy a forgalomban lévő összes lég- és csillámforgókhoz, akár jobb-aldaliak akár baloldaliak azok, egyformán használható.

Az új dobskála pontosan be van úgy szabályozva, hogy 180 fokot fordul és ennek következtében előbb akad meg a skála, mint a forgó. Ezáltal erőteljes forgatás ellenére sem rongálja meg még a leggyengébb forgókondenzátort sem és mindamellett szükség esetén a legnehezebb járásu 4—5-szörös forgót is könnyedén meghajtja.

Dr. Philips, a 15.000 munkást és a világ minden számottevő országában lévő fiókvállalatoknál még egyszer ugyanannyi tisztviselőt foglalkoztató óriás vállalat vezetése mellett is talál időt, hogy emberi kötelességeit teljesítse: a munkás- és népjóléti intézmények, művészek és írók és a segítségére szoruló emberek bőkezű mecenást és melegszívű pártfogót tisztelnek benne. A zseniális iparvezér csodálatos alkotóképessége egyaránt érvényesül a rádiókészülék-, rádióeső-, hangosfilm-, röntgenberendezés-, neon-és, izzólámpa-, üveg- és préselt szigetelő anyagok gyártásának problémáinál és ezekben az iparágakban világviszonylatban is igen előkelő pozíciót biztosított vállalatának.

Egy rendkívül elmés megoldással az állomásneveket fix állásban tartja és mégis hullámhosszváltozás esetén az állomásnevek a legnagyobb könnyűséggel a kellő helyre beállíthatók. Ennek következtében ez a dobskála 2+1 készülékekhez is kifogásatlanul használható, ahol tudvalevőleg az állomások jelentkezési helyére az antennának nagy befolyása van. Ugyancsak kiemelhetjük, hogy a szerencsés megoldás következtében a forgók tengelyét elhajlásra gyakorlati értelemben véve alig veszi igénybe és ennél fogva a forgatógomb elengedése után még a legérzékenyebb készüléket sem hangolja el. Ugy tudjuk, hogy a skála gyártási előkészületei már annyira előrehaladtak, hogy egy-két héten belül forgalomba kerülnek.

Márton-féle ZAVARSZÜRŐ EGYSÉGEK

minden rezgést keltő elektromos készülék zavaró hatásának megszüntetésére.

NEM KELL KISÉRLETEZNI

elméletileg kidolgozott és gyakorlatilag jól bevált speciális

„MARTOVON” ZAVARSZÜRŐ

egységek bto 2.50-15.— ig minden zavaró géphez készen kapható.

Viszonteladói árajánlattal szolgál:
Márton Pál IV. Kossuth Lajos-u. 4
Telefon 891-16, 891-46.

Megjelent

új kapcsolási **rajzfűzet** és **árjegyzékem.**

Trafok áttekerésését vállaljuk.

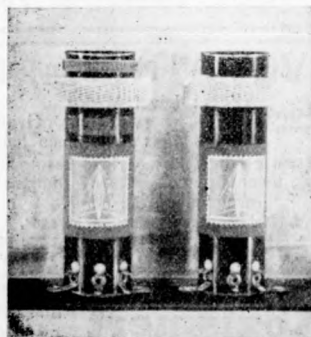
LÁNG TIBOR VIII. Népszínház-utca 21.
TELEFON 435-48.
Laboratorium és trafouzem.

PROMINENT-LITTLE új rendszerű hangszóró szerkezet 4 polusu teljesítmény, 2 polusu ár. Törv. védve. 4 polusu szerkezetek, cm blokkok. **Santha Testvérek** VIII. Visy Imre-u. 8. Tel. 373-94

Kérjük olvasóinkat előfizetési díjaikat sziveskedjenek beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon elő.

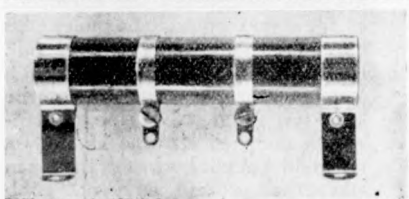
Kiadja:

A Rádió-Villamossági Kereskedők és Kisiparosok Országos Egyesülete

Supron Band-pass Special tekercskészletek. A hosszuhullámu tekercs speciális kiképzése folytán az egész hullámsávon 200—2000 egyenletes.
Supron VIII. Magdolna-utca 35.
Telefonhívó: 423-20.

Újdonságok

Bakelitohm új szabadalmazott ellenállás minden rádiócélna. Terhelhető 10 wattig. — 2 feszültség elosztóval. Kisebb terhelésű típusok laboratoriumi előkészületben.

Kratochwill Albert mérnök és Társai
Budapest, VI., Ó-ucca 14. Telefon 170-35.

Bakelitkörtényomok, új modern típusu a legkülönbözőbb színekben (fehérben is) szállíthatók.

Elbe Elektro-Rádió
Budapest, VI. Ó-ucca 44.
Telefon 293-06.